

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ-3509	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	5 ^ο και εξής
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Όλγα Θεμελή		
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	Αναπλ. Καθηγήτρια Εγκληματολογικής Ψυχολογίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και ασκήσεις	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης δεξιοτήτων (Σεμινάριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Μεθοδολογία Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Θα ανακοινωθεί.		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του σεμιναρίου είναι η μελέτη βασικών ζητημάτων της Σωφρονιστικής Ψυχολογίας. Οι φοιτητές θα κληθούν να μελετήσουν τη φυλακή ως το πιο χαρακτηριστικό «ολοπαγές ίδρυμα» που έχει ως κεντρικό χαρακτηριστικό την κατάρρευση των φραγμών που συνήθως διαχωρίζουν τις διαφορετικές σφαίρες που περιβάλλουν τη ζωή κάθε ανθρώπου. Έμφαση θα δοθεί στις συνέπειες της στέρησης της ελευθερίας στην προσωπικότητα και την ψυχική υγεία των κρατουμένων.

Με το πέρας του μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται:

- να γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά των ιδρυμάτων ολοκληρωτικού χαρακτήρα αποκλεισμού και τις συνέπειές τους στην προσωπικότητα του ατόμου.
- να είναι σε θέση να αναλύουν με επιστημονικό τρόπο ένα σχετικό θέμα (βιβλιογραφική ή εμπειρική έρευνα, αναζήτηση πηγών, ορθή χρήση παραπομπών και παράθεση βιβλιογραφίας κ.λπ.).
- να μπορούν να προσεγγίζουν τον έγκλειστο πληθυσμό και τις ανάγκες του από μια άλλη οπτική.
- να επιδεικνύουν ευαισθησία σε δεοντολογικά ζητήματα και ζητήματα προστασίας δικαιωμάτων των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων
- να αναθεωρούν στερεοτυπικές αντιλήψεις για τον «φυλακισμένο» άλλο.

- να αποκτήσουν τις βάσεις της επιστημονικής εκείνης γνώσης που θα τους επέτρεπε μελλοντικά (και μετά από εξειδικευμένες σπουδές) να εργαστούν με την ευπαθή κοινωνική ομάδα των κρατουμένων- αποφυλακισμένων

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Το τραύμα της σύλληψης / Τα δεινά του εγκλεισμού / Οι επιπτώσεις της στέρησης της ελευθερίας στην προσωπικότητα των εγκλειστών.
- Προβλήματα ψυχικής υγείας: Ειδικές κατηγορίες πληθυσμού (γυναίκες, ανήλικοι παραβάτες του νόμου, αλλοδαποί, υπόδικοι, κατάδικοι, κρατούμενοι τρίτης ηλικίας, παιδιά με τις μητέρες τους στη φυλακή).
- Η εμφάνιση ειδικών συνδρόμων (π.χ. πυρετός της πύλης)
- Η αυτοκαταστροφική συμπεριφορά των κρατουμένων
- Προβλήματα εθισμού σε εξαρτησιογόνες ουσίες
- Η φυλακή ως εργασιακός χώρος και η επιπτώσεις της στο σωφρονιστικό προσωπικό
- Εξειδικευμένη παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας
- Ο ρόλος του ψυχολόγου στη φυλακή.
- Η συμβουλευτική κρατουμένων
- Η εκπαίδευση στη φυλακή

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>ECTS μονάδες</i>
	Διαλέξεις	12 (4 X 3)	0,48
	Σεμιναριακές παρουσιάσεις εργασιών	27 (9 X 3)	1,08
	Εκπαιδευτική επίσκεψη	5	0,2
	Προετοιμασία προφορικής παρουσίασης	15	0,6

	άρθρου		
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	30	1,2
	Συγγραφή εργασίας	55	2,2
	Σύνολο Μαθήματος	144	5,76
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Στην αξιολόγηση των φοιτητών ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στην γραπτή εργασία (σαφής περιγραφή του θέματος, πρόταση, υποθέσεις, μεθοδολογία, επισκόπηση της βιβλιογραφίας κ.λπ.) που θα κληθούν υποχρεωτικά να εκπονήσουν και να παρουσιάσουν.</p> <p>Επιπρόσθετα στον τελικό βαθμό του σεμιναρίου θα ληφθεί υπόψη η επίδοση σε μία γραπτή ακόμα γραπτή εργασία η οποία θα εκπονηθεί στην αρχή του σεμιναρίου καθώς και η συνολική παρουσία του/της φοιτητή/τριας (π.χ. συνέπεια, συμμετοχή, ενδιαφέρον κ.λπ.)</p> <p>Η αξιολόγηση γίνεται στην Ελληνική.</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται στην 1^η παράδοση</p>		

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Θεμελή, Ο. (2008). Τα «Δεινά του Εγκλεισμού» και η Συμβουλευτική Κρατουμένων. Στο Σ. Βιδάλη & Π. Ζαγούρα (Επιμ.) *Συμβουλευτική και Φυλακή* (σελ. 21-39). Αθήνα: Εκδ. Σάκκουλα.
- Θεμελή, Ο. (2005). Βίαιοι Θάνατοι στη Φυλακή. Επιστροφή στον Τιμωρητικό Χαρακτήρα της Ποινής. *Ποινική Δικαιοσύνη*, 11(86), 13310-13335.
- Θεμελή, Ο. (2003). “Εγκλεισμός και Υγεία - Η Κατάλυση Ενός Ακόμα Ενόμου Αγαθού”. Στο Ν. Κουράκης (Επιμ.). *Αντεγκληματική Πολιτική IV* (σελ. 89-101). Αθήνα - Κομοτηνή: Εκδόσεις Σάκκουλα.
- Κουράκης, Ν. (1991). *Ποινική Καταστολή*. Αθήνα - Κομοτηνή: Εκδ. Σάκκουλα.
- Κουράκης, Ν. (1991). Φυλακή και Βίοι Παράλληλοι. Στο *Εγκληματολογικοί Ορίζοντες. Α': Θεωρία και Πρακτική της Ποινικής Καταστολής* (σελ. 9-46). Αθήνα - Κομοτηνή: Εκδ. Σάκκουλα.
- Τσαλίκογλου, Φ. (1996). *Μυθολογίες Βίας και Καταστολής*. Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση.
- Correia, K. (2001). *A Handbook of Correctional Psychologist: Guidance for the Prison Practitioner*. Illinois: Charles Thomas Publisher Ltd.
- Dear, G.E. (2006). *Preventing Suicide and Other Self-harm in Prison*. Palgrave Macmillan.
- Fagan, T.J., & Ax, R.K. (2003). *Correctional Mental Health Handbook*. Sage Publication.
- Foucault, M. (1989). «Επιτήρηση και Τιμωρία» (Μετάφραση στα ελληνικά: Κ. Χατζηδημού και Ι. Ράλλη). Αθήνα: Εκδ. Ράππα (Το πρωτότυπο έργο δημοσιεύτηκε το 1976).
- Goffman, E. (1994). *Άσυλα: Δοκίμια για την κοινωνική κατάσταση των ασθενών του ψυχιατρείου και άλλων τρωφίμων* (Μετάφραση στα ελληνικά: Ξ. Κομνηνός). Αθήνα: Ευρύαλος (Το πρωτότυπο έργο δημοσιεύτηκε το 1961).
- Kratcoski, P.C. (1981). *Correctional Counseling and Treatment*. Monterey, California: Duxbury Press.

- Liebling, A. (1992). *Suicides in Prison*. London: Routledge.
- Pollock, J.M. (1998). *Counseling Women in Prison*. Thousand Oaks, CA: Sage Publication.
- Themeli, O. (2006). "Suicide in the Greek Penal System and the problem of the various limitations in relevant studies". *Crisis: The Journal of Crisis*, 27(3), 135-139.